N 51

# KURYER LITEWSKI

*w Wilnie w Piątek dnia 29 Kwietnia v. s. 1821 roku.*

WIADOMOŚCI KRAJOWE.

Ostatnia data gazet petersburskich jest dnia 19 kwietnia.

Tambowski wice gubernator, radca stanu *Szreder*, nayłaskawiey mianowany cywilnym gubernatorem orłowskim.

Przez rozkaz dzienny z dnia 6 marca, z Laybach wydany: Zmarły jenerał major *Bykowski* 1szy, wykreśla się z rang listy.

Cesarz Jmć oświadcza swoje ukontentowanie dowódzcy wewnętrznego batalionu garnizonowego ekaterynosławskiego, podpółkownikowi *Tarasewiczowi*, za rostropne wypełnienie danych jemu poleceń.

*Dnia 9 marca.* Jenerał major *Golionka* naznaczony dowódcą 1szey brygady 4tey dywizyi dragonów. Zostający przy naczelniku 1szey dywizyi kiryssyerów jenerał major Xiążę *Ypsylanti*, wykreśla się z listy.

*Dnia 12 marca.* Zmarły naczelnik 15tey dywizyi pieszey, jenerał major *Filisow* wykreśla się z rang listy.

Jego C M. oświadcza Naywyższe swoje ukontentowanie dowódcy 17tey dywizyi pieszey, jenerałowi majorowi *Żełtuchinowi* 1, i dyrektorowi szpitalów 2go woyska, liczącemu się w woysku półkownikowi *Kuryczowi*, za roztropne wykonanie danych im poruczeń.

D. 30 marca zaczęły chodzić letnie dyliżanse z *Moskwy* do *Petersburga* i nawzajem. Może w nich jechać tylko sześciu podróżnych. Za 4 mieysca w samey karecie płaci się po 200 r., za dwa w tyle po 60 r. Towarzystwo, które zaprowadziło dyliżanse, zmuszone koniecznością za pozwoleniem JO. Xiążęcia Jmci *Galiczyna*, głównego naczelnika wydziału pocztowego, podwyższyło cenę mieysc jedynie dla tego, że budowa i naprawa letnich dyliżansow daleko droższa jest od zimowych. Ciężaru więcey brać nie można nad 50 funtow, z tém zastrzeżeniem, ażeby paki były małe, albo w kłomoczkach czyli waliżkach.

Towarzystwo kupieckie w *Berdyczewie*, przejęte wdzięcznością ku N. Cesarzowi Jmci, pod którego berłem, dwadzieścia już lat handel wzrasta i kwitnie, obchodziło uroczystym sposobem rocznicę Jego wstąpienia na tron Wszech Rossyy. W wigiliją rocznicy zgromadziło się do cerkwi ś. Tróycy, przyozdobioney bogatemi materyami, kwiatami i mnóztwem lamp oświeconey, gdzie się odprawiało całonocne nabożeństwo, liturgia i modły. Jeden z członków duchownego konsystorza miał kazanie o *powinnościach wiernych poddanych ku swojemu Monarsze.* Odprawiły się modły o długie panowanie Cesarza Jegomości, po których nastąpiło 51 wystrzałow działowych, a lud licznie zgromadzony, który gorące modły do Naywyższego zanosił, radośnemi okrzykami napełniał powietrze. Po nabożeństwie duchowieństwo i urzędnicy zaproszeni byli do domu cerkiewnego na śniadanie, pod czas którego spełniano zdrowie Jego Cesarskiey Mości i Nayjaśnieyszey familii. Zakończono ten obchod ofiarą 200 rubli na inwalidów.

Dnia 14 kwietnia około południa puściła *Newa*; była zamarzłą przez półszósta miesiąca.

Oddział Rossyyskiego Towarzystwa Biblijnego w Moskwie, dnia 19 marca, odprawił publiczne posiedzenie roczne.

Piszą z *Witebska*, iż tam przez cały dzień 25 marca tak wielka była burza, iż na kościele Wniebowzięcia i wielu domach murowanych żelazne popsuła dachy, wiele parkanow i bram połamała. Dnia 26 o godzinie 2 z południa raptownie na Dźwinie kra ruszyła, i most drewniany zerwała.

Liczba okrętów w *Rydze* dnia 23 kwietnia, przybyłych 77, wysłych 15.

KRÓLESTWO POLSKIE.

*Warszawa dnia 4 maja.*

Wczoray obchodziliśmy rocznicę urodzin W. Xięcia Alexandra Mikołajewicza, oraz imieniny matki jego W. Xiężney Alexandry Federowny. Na mszy z tego powodu mianey i na Te Deum śpiewaném przez WJX. *Czarneckiego* kanonika metropolitalnego warzawskiego były władze publiczne.

Robota dróg bitych w królestwie polskiém, którą w roku 1819 rozpoczęto, była w końcu roku przeszłego w następującym stanie: Drogi bite zupełnie skończone wynoszą mil 21 i ćwierć (licząc po 7 stay, czyli 4319 sążni warszawskich na milę); drogi potrzebujące tylko ostatniey warsztwy kamienney, mil 2 i ćwierć, drogi dopiero ziemią uplantowane, mil 6 i pół. Prócz tego, przysposobiono do dalszey roboty 52,000 sześciennych sążni kamieni. Naykosztownieysza była grobla pod Terespolem, 3600 sążni długa, sypana wśród bagnisk ogromnych, wylewem Bugu zrządzonych; naywięcey zaś sztuki wymagającą jest droga przez iłowatą górę Michałówkę w województwie krakowskiém.

Przez wyprowadzenie liniy prostych nastąpi w kraju bardzo znaczne i korzystne dla handlu skrócenie traktów; tak naprzykład trakt z Warszawy do Brześcia Litewskiego, który przed innymi dokończony będzie, stanie się w przeciągu mil 28 krótszym o mil cztery. Drogi bite w Królestwie będą jedne z naymocnieyszych; są prawie wszystkie z granitu budowane, i tylko w kilku okolicach województw krakowskiego, i lubelskiego będą dawane warstwy z wapiennego kamienia. W roku bieżącym rozpoczęli inżyniero-

wie polscy także w kraju rossyyskim ku Białemustoku drogę robić.

WOLNE MIASTO KRAKOW.

*Dnia* 29 *kwietnia.* Ważnych i dobroczynnych odmian spodziewamy się w statucie tuteyszego uniwersytetu. Pierwsza rada w tey mierze, do którey przybrano 16 nayznakomitszych obywatelów, odbyła się dnia 27go kwietnia w Senacie rządzącym.

W 12 tylko kościołach tuteyszych zbierana jałmużna przez damy siedzące przy grobie Chrystusowym w wielki piątek i wielką sobotę przyniosła 5,088 złotych 10 groszy.

AUSTRYA.

*Wiedeń dnia* 25 *kwietnia.* Odebrany tu z *Laibach* pod 22 t. m. rozkaz, wstrzymuje czynione dotąd przygotowania na przeyście woysk cesarsko-rossyyskich, które przeznaczone były do Włoch. Powiadają, że woysko to stać jeszcze będzie przez czas niejaki na granicy państwa rossyyskiego. (z gaz. *Oester. Beob.*)

WŁOCHY.

(z *gaz. Oester. Beob.*) Ostatnie wiadomości z *Piemontu* są nowym dowodem, że wypadki, które w ostatnich czasach tam zaszły, były skutkiem oddawna już uknowanego śpisku. Przez tak prędkie rozwiązanie się władz rewolucyynych, wpadły w ręce nayważnieysze ich akta, które dokładne dają objaśnienie tak co do osób, jako i rzeczy.

Tak n. p. W *Alessandryi* znaleziono papiery głośnego oddawna jenerała *Guilleaume de Vaudoncourt* (zwyczaynie jenerałem *Guilleaume* zwanego), z których się okazuje, że on objął dowodztwo nad zgromadzonymi tam rokoszanami, i kierował zaczepnemi ich przeciw *Novarze* działaniami.

Skarb krajowy w *Turynie*, który się przed wybuchnieniem rewolucyi prawie z 16 milionów składał, w przeciągu mnieyszym jak trzy tygodnie, stał się, wyjąwszy niektóre małe summy, łupem rewolucyonistów. Osoby swoje oraz skarby, w dniu dla siebie niebezpiecznym ratowali przyjaciele oyczyzny przez śpieszną ucieczkę.

*Sabaudya* i Hrabstwo *Nizza* dały piękny przykład wierności. W pierwszey chwilowie tylko zaburzoną została spokoyność przez kilka oddziałów regimentu *Alessandria*, która za ich oddaleniem zaraz znowu powróciła.

W małém Xięztwie *Monaco* zaszła także *dnia* 20 *marca* odpowiednia obszerności tego Xięztwa rewolucya. W *Menton* w przeciągu 24 godzin, konstytucya hiszpańska została wprowadzona, wyprowadzona i cofnięta, gdyż ani *Monaco* ani *Roquebrun* nie oświadczyły się za reformą świata. Wybor dnia zasługuje na uwagę.

Naynowsze gazety neapolitańskie z dnia 10 kwietnia zawierają ogłoszenie jeneralney dyrekcyi policyi, podług które zaręczono nagrody tysiąc dukatów neapolitańskich każdemu, ktoby poymał i dostawił którégokolwiek z następujących osób: *D. Lorenzo de Conciliis, D. Michele Morelli, D. Giuseppe Silvati, D. Luigi Minichini, i D. Giuseppe Cappucio.*

Hiszpańskim okrętom liniowym *el Guerro* o 74 działach, i fregacie *la Perla* o 44 działach, które się ciągle w porcie neapolitańskim znaydowały, oświadczono, aby się z niego oddaliły.

HISZPANIJA.

(z *Korr. Warsz.*) *Madryt d.* 10 *kwietnia.* D. 8 kwietnia zawiadomił stany minister woyny, iż dnia 3 t. m. pułkownik neapolitański de Conciliis przypłynął na sardyńskim okręcie do Barcellony. Doniosł on o wkroczeniu austryaków do Neapolu, i zapowiedział, że mimo tego, jeszcze woyna nie jest ukończona, a zwłaszcza w Kalabryi. Upraszał przytém, ażeby dla niego i dla jenerała Pepe prawo gościnności odmówione nie było. Minister woyny oświadczył w imieniu królewskiém, iż lubo wątpi, aby wypadki neapolitańskie jakowy wpływ na Hiszpaniją mieć mogły, z powodu zupełnie odmiennych stosunków obu tych narodów, jednak użyć potrzeba środków ostrożności, ażeby źle myślącym ludziom odebrać, ile możności wszelką sposobność do zaburzenia spokoyności publiczney, król zaś osobę i tron swóy uważa za zupełnie z konstytucyą złączone. Pan Morena Guerra uważał, iż Hiszpanija nie powinna się lękać napadu obcego, ponieważ dla ich przebycia Francya niezwyciężone stawia przeszkody; Anglija zaś na coraz bardziey wzrastającą pewnego mocarstwa potęgę na morzu środziemném, spokoyném okiem patrzyćby nie mogła. P. Panoramas Arispe wniosł, ażeby członkom parlamentu neapolitańskiego, przybywającym do Hiszpanii, i jenerałowi Pepe roczne wyznaczyć dochody. Wyznaczono potém deputacyą do Króla dla podziękowania mu za to poselstwo. Król przyjął deputacyą uprzeymie, i oświadczył, że trwalsza będzie konstytucya w Hiszpanii, aniżeli w Neapolu.

Rząd nasz wysłał 10tysięczny korpus obserwacyyny ku granicom Francyi.

Ażeby mieć wyobrażenie o drogości wszystkich do życia potrzeb w Madrycie, dosyć będzie powiedzieć, iż skromnie przystroiony pokóy z alkową w prywatnym domu kosztuje na dzień 4 czer. zł. i 1 zł. pol. 5. Lokay bierze codziennie 12 zł. Śniadanie, składające się podług tamteyszego zwyczaju z filiżanki czekolady i kawałka chleba, kosztuje zł. pol. 2, gr. 24. Drugie około 11 lub 12 śniadanie, z zimney pieczeni i butelki wina, zł. pols. 8. Szklanka wina malagi zł. 1 gr. 19. Pół flaszki wina xeres zł. 8. Praczka kosztuje na tydzień 18 i 24 zł. Para trzewików zł. 30 gr. 14. Filiżanka kawy półtora złotego. Kapelusz męzki 66 zł. Frak z przedniego sukna 300 zł. Para nankinowych spodni 96 i t. d.

(z *gaz. Lwow.*) *Hiszpanija* liczy teraz 48 prowincyy, mających 11,474,766 mieszkańców; prowincye te podzielone są na 12 obwodów sądowych, jako to: *ś. Jakóba w Galicyi, Walladolidy, Wiktoryi, Madrytu, Sarragossy, Barcellony, Walencyi, Murcyi, Grenady, Sevilli, Caceres i wysp Balearskich.*

Władza woyskowa dzieli się na 8 dywizyy, mianowicie: 1sza dywizya, woysko odwodowe, główne mieysce *Madryt*; 2ga dywizya, prawe skrzydło, główne mieysce *Barcellona*; 3cia dywizya, środek, główne mieysce *Sarragosa;* 4ta dywizya, lewe skrzydło, główne mieysce *Wittoria* i *Pampelona*; 5ta dywizya, woysko nadbrzeżne, główne mieysce *Korunna*; 6ta dywizya, woysko nadbrzeżne główne mieysce *Sevilla*; 7ma dywizya, woysko brzegów *Levantu*, główne mieysce *Grenada*; 8ma dywizya, woysko granic portugalskich, główne mieysce *Badajoz*.

(z *gaz. Zusch.*) *Od granic Hiszpańskich dnia* 5 *kwietnia.* W chwili tey uzbrajają wiele okrętów wojennych w *Kadyxie*. Mówią, że będą wysłane na morze środziemne, dla wzmocnienia tam eskadry hiszpańskiey, która się znaydowała w zatoce neapolitańskiey. Stosunki z Francyą jeszcze się dotąd nie wyjaśniły. Poseł francuzki powróci wkrótce z *Madrytu* do *Paryża*. W ostatnich

czasach dla wiadomych przyczyn, nie był on dobrze uważany w *Madrycie*.

*Madryt dnia 31 marca.* Rozeszła się wieść po stolicy, że rząd zabiera się do środków nieprzyjacielskich. Ma bydź nawet mowa, o odprawieniu wszystkich ajentów dyplomatycznych tych państw, które konstytucyi hiszpańskiey w *Neapolu* nie uznały. (*pruska gazeta stanu.*)

*Dnia 2 kwietnia.* Kortezy zaymują się jeszcze zniesieniem praw lennych. Jeśliby to bez wynagrodzenia nastąpiło, naymajętnieysze familije nasze, *Ossuna*, *Medina-Celi*, utraciłyby połowę swoich dochodów.

Gabinetom, z którémi w dobrém porozumieniu zostajemy, ma bydź proponowane utworzenie kongressu południowego w celu trzymania równowagi z tym, jaki składają monarchowie północni.

(*z gaz. korr. hamb.*) *Madryt dnia 7 kwietnia*, Niedawno jeszcze przybył tu kapitan artylleryi neapolitańskiey, którego przyjęto z uniesieniem; zakupił on tu, teraz już niepotrzebne, 50,000 karabinów.

Konstytucya hiszpańska ogłoszoną została także w *Chili*.

Liczba *Karbonarów* powiększa się tu coraz bardziey; ale nie łączą się oni do zgromadzeń wolno mularskich.

Kommissarze jenerała *Bolivara*, którzy z rządem naszym układać się mają, przybyli tu przez *Kadyx*.

---

### N I E M C Y.

(*z gaz. Zusch.*) *Lipsk dnia 15 kwietnia.* Wszyscy młodzi grecy, którzy się uczą po uniwersytetach niemieckich, jako i wszyscy inni podróżujący, za sprawami handlowemi lub w cudzych krajach przebywający grecy, otrzymali na piśmie wezwanie, aby się niezwłócznie do swey oyczyzny udali: inaczey bowiem pozbawieni będą majątków, jakie tam posiadają. Podług listów ze Włoch i Francyi wielu także oficerów francuzkich, z których jedni weszli byli do służby neapolitańskiey, a drudzy całkiem bez służby zostawali, opatrzeni pasportami, udali się do Multan, dla ofiarowania służby swey młodemu Xięciu *Ypsylanti*.

*Frankfort dnia 16 kwietnia.* Zawarto z Xięstwem Nassauskiém konwencyą, podług którey dozwolone jest wolnemu miastu *Frankfortowi* werbować w pomienionėm xięztwie ochotników dla dopełniania swego kontyngensu do związku niemieckiego.

Rozeszła się pogłoska, że we *Frankforcie* założony będzie skład owsa, z czego niektórzy wnioskują, że to jest spekulacyą jaką z woyny upatrywano.

(*z korr. hamb.*) *Od brzegow Menu dnia 19 kwietnia.* Kanclerz stanu, Xiążę *Hardenberg*, podczas bytności swey w *Rzymie*, miał także konferencyą u Oyca ś.. Trudności w zawarciu konkordatu między Prusami a Jego Świątobliwością miały zostać uchylone.

---

### A N G L I A.

(*z gaz. War.*) *Londyn, dnia 13 kwietnia.* Wypadki neapolitańskie przyniosły jednym spekulantom ogromne zyski, a drugim znaczną stratę, przez nabywanie i zbywanie papierów skarbowych. Pewny zagraniczny bankier w *Paryżu* zyskał na tém blizko 200,000 franków.

Odebrane tu listy z *Bajonny* donoszą, iż stany hiszpańskie chcą wystawić 600,000 woyska, jeśliby zagraniczne Mocarstwa miały jakie nieprzyjacielskie zamiary względem Hiszpanii.

Dnia 11 b. m. odebrano tu z Irlandyi wiadomość o śmierci Margrabiego *Londondery*, który w nocy upadłszy w galeryi obrazów, złamał żebro, i przeszło 4 tygodnie okropny ból cierpiał. Miał dwie żony, to jest, pierwszą Lady *Sarah*, siostrę Margrabiego *Hertford*, z którą spłodził teraźnieyszego sekretarza stanu Lorda *Castlereagh*; a drugą Lady *Francisca* siostrę Margrabiego *Camden*, i miał z nią syna, Lorda *Stewart*, który jest posłem naszym przy dworze austryackim. Zmarły Margrabia miał lat 83; w roku 1789 został Baronem, roku 1795 Vice-Hrabią, a roku 1816 Margrabią. Lord *Castlereagh*, teraźnieyszy Margrabia *Londondery*, odziedzicza wszystkie tytuły swojego oyca, i, jak słychać, nie zrzecze się zasiadania w izbie niższey; a że podług prawa, par irlandzki nie może bydź reprezentantem hrabstwa lub miasta irlandzkiego, złoży więc urząd reprezentanta hrabstwa irlandzkiego *Down*, a będzie obrany w *Plympton*, miasteczku angielskiém.

Wszystkie insignia koronacyyne są już przysposobione. Koronę zdobi kosztowny rubin, który niegdyś nosił *Henryk V* i *Edward* w zwycięzkich bitwach pod *Poitiers* i *Agincourt*.

Z metryk kościoła *ś. Leonarda* w parafii *Skoreditsch* okazuje się, iż tam d. 24 czerwca roku 1588 umarł niejaki *Carn*, który miał 207 lat.

Rękodzielnicy w *Spitalfields* kazali robić jedwabną suknią, bardzo piękną i kosztowną, w podarunku dla Królowey.

Lordowie *Castlereagh* i *Liverpool* towarzyszyć będą Królowi naszemu w podróży do *Hannoweru*, dokąd także Królowa wirtemberska wdowa, Elektor Hesko-Kasselski i Xiążę *Lippe-Buckeburg* przybędą. Wracając Monarcha do Anglii uda się na *Celle*, *Harburg*, *Stade* i *Kuxhawen*.

---

### F R A N C Y A.

(*z gaz. War.*) *Paryż, dnia 14 kwietnia.* Hrabia *de la Ferronaye*, który tu przybył z *Loybach*, wyjedzie wkrótce na powrót do *Petersburga*, jako poseł francuzki przy dworze rossyyskim. Hrabia *Blacas*, który mocno zapadł na zdrowiu, spodziewany jest wkrótce w *Paryżu*.

Onegday pochowano tu z wielką okazałością ciało bankiera *Manuel*, który zginął w pojedynku z Panem *Beaumont* kolegą swoim. Chciano je zawieźć prosto na cmentarz, lecz licznie zebrany lud domagał się, aby je podług zwyczaju, zaprowadzono pierwey do kościoła i śpiewano kondukt. Wydawał okrzyk: *Do kościoła! do kościoła!* Nie zważano na to, i prosto jechano do cmentarza. Za przybyciem parady pogrzebowey na koniec ulicy *Montblanc*, lud wziął konie za cugle i zwrócił karawan ku kościołowi, przed którym stanąwszy, zastał drzwi zamknięte. Czekano pół godziny, nim otworzono; poczém kilku ludzi wzięło trumnę, zaniosło ją na katafal, i świece zapaliło. Wkrótce potém lud napełnił kościoł, a że nie było xiędza, ci więc, którzy otaczali trumnę, śpiewali żałobne pieśni. Za godzinę blizko przyszedł xiądz, którego jeden z buchhalterów bankierowskich sprowadził; ten dokończył nabożeństwo. Nieboszczyk wiele świadczył ubogim, i corok blizko 40,000 fran. wydawał na miłosierne uczynki. Przeszło 3,000 ludzi szło za ciałem jego. Zostawił dwóch synów małoletnich.

Wczoray po południu wybuchnął pożar w drukarni królewskiey. Mimo nayśpiesznieyszego i naydzielnieyszego ratunku, ledwo po godzinie gdey

wieczorem ugaszono ogień. Tegoż dnia wieczorem spalił się skład towarów korzennych Pana *Fontaine Moreau*, a w tém nieszczęściu mężczyzna i kobiéta życie utracili.

Gazeta tuteysza pod napisem *Gazeta Francyi* zawiera list z *Laybach*, w którym między innemi wyrażono: „Tu w *Laybach* toczy się sprawa przeciwko rewolucyonistom; ztąd rzucono gromy na obronę tronów i własności. Włochy są ocalone. Ucięto iuż wielką gałąź drzewa rodzącego truciznę; lecz z korzeniem ma bydź wytępione. Dostoyni sprzymierzeńcy póty nie złożą oręża, póki porządku i spokoyności przeciwko wszelkim zamachom rewolucyynym nie zapewnią."

Jedna z tuteyszych gazet umieściła co następuje: „Podczas chrztu *Ludwika XIV* przywołał *Ludwik XIII* wszystkich wygnańców, tych nawet, na których zapadł wyrok sądowy. Powróceni wygnańcy, zebrani w kompanije, udali się ku *Brysakowi*, gdzie wszyscy służąc Królowi polegli."

Rozchodzi się tu okolnik rządu naszego, wydany przed kilką tygodniami do posłów francuzkich przy dworach zagranicznych, względem neutralności w interessach neapolitańskich. Kończy się temi słowy: „Użyjemy tey neutralności dla zmnieyszenia klęsk woyny i jey skrócenia."

Xiążę *Decazes* dla tego nie bywa teraz u dworu, aby nie wzbudzał obawy w rojalistach, a nadziei w liberalistach.

Podług gazet tuteyszych, tajemne pamiętniki, które *Fouché* po śmierci swojey zostawił, mają wiele objaśnić o urodzeniu teraźnieyszego Xiążęcia *Reichstatt*, syna *Napoleona Bonapartego*.

Na sessyi izby deputowanych dnia 11 b. m. P. *Vaublanc* mówił za ściśnieniem wolności głosu deputowanym, a P. *de la Bourdonnaye* wystawiał niedostateczność wniesionego środka do zapobieżenia nadużyciom. Oświadczył, iż środek ten uwłacza izbie, prezesowi i sprawiedliwości; iż sam tylko rząd powinien temu skutecznie zaradzić nie zaś izba. Domagano się ukończenia rozpraw. Gdy zaś prezes oznaymił, iż P. *Kergolay*, zdający sprawę imieniem kommissyi, nazajutrz dopiero czytać będzie ostatni swój głos, Pan *Chauvelin* chciał mówić. Prezes dał mu głos, lecz go prawa strona odmówiła; a lubo Pan *Chauvelin* powiedział, iż nie ustąpi z mównicy, póki prezes na swojém krześle zasiadać będzie, musiał jednak uledz. Dnia 12 b. m. P. *Kergolay*, zdający sprawę, zbijał zarzuty czynione przeciwko zdaniu kommissyi. Prezes zebrał w krótkości przytoczone z obu stron powody, i wystawił wnoszone odmiany, które częścią odrzucone, a częścią przez tych, którzy je radzili, cofnione zostały. D. 13 b. m. urazila się izba, iż prefekt paryzki przysłał jey tylko 25 biletów na ucztę w ratuszu, która daną będzie z powodu chrztu Xiążęcia *Berry*. Ledwo nie postanowiono odesłać mu tych biletów. Losem nakoniec wybrano 25 członków. Pan *Pardessus* zdał potém sprawę imieniem kommissyi względem nowego urządzenia władz municypalnych, które znaydzie wiele oporu, bo się już 46 członków, mających mówić przeciwko projektowi, a 29 za projektem, zapisało. Następnie przeczytał prezes pierwszy artykuł nowego urządzenia względem głosów w izbie, który tak brzmi: „Sam tylko prezes przywołuje mówcę do porządku, jeśli od niego zboczy, a mówca może, kiedy chce, usprawiedliwić się z tego zboczenia." P. *Corcellus* mówił mocno przeciwko temu artykułowi. Zapędził się w politykę; Pan *Lalot* przywoływał go do porządku, a on wzajemnie Pana *Lalot*. Minister *Pasquier* dowodził z tego wypadku potrzeby odmiany dotychczasowego urządzenia. Przystąpiono nakoniec do głosowania, i cały artykuł znaczną większością krések przyjęto. Nikt tyle nie czynił jestów, ile jenerał *Donnadieu* i P. *Manuel*. P. *Corcellus* oświadczył, iż należałoby także przywołać do porządku konstytucyą, która cierpliwie pozwala się gwałcić.

Z klassy roku 1820, zostało wezwanych 40,000 ludzi. (*Gaz. Hamb.*)

W zatoce pod *Antibes* miała się ukazać eskadra angielska. (*Gaz. Lwow.*)

### SZWAYCARYA.

*Lauzanna, dnia 6 kwietnia.* W *Bonneville*; w Sabaudyi, powstał rozruch przez nierostropność dowódcy woyska, który chciał przymusić urlopowanych żołnierzy, aby do półków swoich powrócili. Puszczona wieść o blizkiém nadeyściu woyska austryackiego, które w skutku pozyskanego od rządu szwaycarskiego pozwolenia, miało ciągnąć przez górę *Simplon*, przyłożyła się bardzo do zapalenia umysłów. (*z gaz. War.*)

### PORTUGALIIA.

*Lizbona, dnia 29 marca.* Nadzwyczayny goniec przywiózł tu wiadomość o powstaniu w Piemoncie. Ogłoszono ją o godzinie 8mey wieczorem, wśród licznych wystrzałów z dział na wałach i okrętach. Mieszkańcy domy swoje oświecili w kilku minutach.

Dnia 26 b. m. zawinęła tu galera portugalska *St. Gualter*, która d. 9 z. m. wypłynęła z *Pernambuco*. Będący na niey podporucznik *Simoes de Cunha* oddał rządowi przywiezione listy z Brezylii. Nazajutrz minister interessow zagranicznych wszedł do sali obrad stanów, i rzekł: „Święta sprawa wolności naszey jest utwierdzoną na obu półkulach ziemi. Monarcha nasz, *Jan VI.* przychylił się do życzenia narodu i przyjął wszystko, co się stało." Sekretarz *Felaneiras* przeczytał potém odebrane z Brezylii listy, i adres miasta *Para*, donoszący o zaszłey tam odmianie. Słuchacze przyjęli tę wiadomość z wielką radością.

Deputowany *Carneiro* ganił mocno środki Mocarstw sprzymierzonych względem neapolitańczyków, i radził, aby się rząd nasz przeciw nim protestował. (*z gaz. War.*)

### SZWECYA.

*Sztokolm, dnia 6 kwietnia.* Poselstwo królewskie do seymu norwegskiego względem prośby półkownika *Gustaffson* (byłego króla szwedzkiego) o nadanie mu prawa obywatelstwa, odesłano do kommissyi złożoney z 5 członków. Ta oświadczyła, iż wypada stanom zapewnić Monarchę o niezmienney wierności dla dynastyi, którą naród wolnym wyborem powołał do tronu. Wniosek kommissyi przyjęły stany jednomyślnie na sessyi dnia 31 marca.

### TURCYA.

(*z gaz. Oesterr. Beob.*) *Konstantynopol, dnia 24 marca.* W tych dniach odprawiło się wiele obrad ministeryalnych u W. Wezyra i Muftego. Wszyscy zdatni do noszenia broni zostali wezwani, a wszystkich Raajów (poddanych niemahometanów) rozbrójono. Ulice *Konstantynopola* napełnione są zbroynym ludem, a janczarom kazano się zebrać do koszar.

DODATEK.

DODATEK DO GAZETY KURYERA LITEWSKIEGO N. 51.

*Wilno dnia 29 Kwietnia 1821 roku v. s.*

## TURCYA.

Nayznakomitsi starsi greckiey gminy, przez patryarchę, który otrzymał rozkazy od Porty, zwołani zostali wczoray do katedralnego kościoła, gdzie im firman W. Sułtana przeczytano. Firman ten obwinia *Michała Suzzo* (dotychczasowego xiążęcia Multan) o zdradę stanu, i potępia go razem z jego stronnikami. Jednego biskupa greckiego i wielu bojarów zaprowadzono do więzień Bostandży Baszy.

W przeszłym tygodniu udał się W. Wezyr do arsenału, dla wydania rozkazu uzbrojenia częśći floty, która we dwa tygodnie ma bydź gotową do wyyścia pod żagle, i ma bydź przeznaczoną na Archipelag. Zaciąg maytków już się rozpoczął.

Starsi greckiego i ormiańskiego narodu wezwani są, dostarczyć ludzi do służby morskiey.

Ajent perski odesłany został do granicy; przeprowadza go dwóch Tatarów.

Powietrze ustało zupełnie; wszystkie szpitale są próżne.

## CHINY.

Zmarły d. 20 września r. p. Cesarz chiński zostawił następujący testament.

„Dostoyny Cesarz, który od nieba i całey natury miał sobie poruczone rządy świata, ogłasza ninieyszem pismem ostatnią swą wolą. Wstąpiwszy na tron po moim poprzedniku, od którego odbierałem przez trzy lata polityczną naukę, poznałem, iż towarzyski porządek polega naywięcey na czczeniu Boga naśladowaniu poprzedników, niezmordowanem działaniu, i miłości n ludu. Poznałem, iż nieba, dla tego dają ludom władców, aby czuwali nad ich dobrem. W pierwiastkach moich rządów nie we wszystkich jeszcze prowincyach uspokojono burzycieli. Dokonano tego poźniey przez gorliwość moich urzędników, i męztwo woyska. Wszakże w ośmnastym roku panowania mojego wszczęły się znowu rozruchy, i hersztowie ich przedarli się do świętych progów zamku mojego. Ale spokoyność przywróconą znowu została we dwa miesiące. Co do mnie, przekonywałem się coraz bardziey: jak szkodliwe są dla ludu przeciwne wierze zasady, dla tego liczne wydawałem rozkazy, ażeby lud szanował swą wiarę i rząd, a rząd starał się przywiązywać do siebie serca ludu. Zaraza, zwana żółtą gorączką, była od dawnego czasu klęską naszego kraju; użyłem więc wszystkich sposobów dla jey zniszczenia. W czasie nieurodzajów kazałem między potrzebujących rozdawać zboże bezpłatnie. Gdy zeszłego roku obchodzono rocznicę 60letniego życia mojego, kazałem zmnieyszyć 20 milionów podatku. W jesieni, udałem się podług zwyczaju na polowanie do Muchlan. Do tego czasu czerstwém cieszyłem się zdrowiem; ale jadąc zwolna na koniu, uderzyło na mnie gorąco, zasłabłem, i poznałem, iż już z tey niemocy nie wyydę. Tymczasem na wzór mądrych poprzedników moich wybrałem następcę tronu. Gdy buntownicy do mojego cesarskiego przedzierali się pałacu, on własną swoją ręką dwóch trupem położył, resztę zaś do ucieczki przymusił. Mianowałem go Królem zaraz, z przydomkiem Mądrego. Gdy zaś teraz mnieysza słabość zakończyć ma życie moje, rozkazuję wszystkim moim ministrom i urzędnikom otworzyć świętą wolą naszę. Obowiązkiem monarchy jest znać charaktery ludzkie, i błogosławiony pokóy. Dopełnić tey powinnośći jest rzeczą nader trudną. Nie odstępuy synu móy od cnoty, i utrzymuy dynastyą naszę. Ja, jestem na wieczną chwałę moję mianowany synem nieba. Szczęśliwość, którą osiągnąłem przeżywszy lat 60, wielką jest szczęśliwością. Sądzę, iż następcy moi utrzymają w narodzie pokóy, i życzeń moich dopełnią. Zasiadłszy na tronie, miałem dwóch starszych i jednego młodszego brata. Ten umarł tey wiosny. Jeden z moich poprzedników Cesarz Yu umarł na polowaniu. Los móy podobny jego losowi. Załobę na dni 27 naznaczam." (*Korr. hamb.*)

## WIELKIE XIĘZTWO POZNAŃSKIE.

*Poznań, dnia 25 kwietnia.* Dnia 20 b. m. pokazały się tu doroszki. Zaprowadził je P. *Eliaszewicz*, obywatel tuteyszy, i pozyskał na to wyłączny przywiley na lat 8. Jest ich 5, a będzie 12.

## WIADOMOŚCI ROZMAITE.

(*z Gaz. ryzk. Zusch.*) Ogólna ludność osad niderlandzkich w Azyi i Ameryce wynosi 9 milionów ludzi; samych zaś Niderlandów około półpiąta miliona.

Utrzymują w Paryżu, że nowy minister spraw zagranicznych w Hiszpanii, *Don Bardaxi*, przyłożył się szczególniey do wzniecenia rozruchów w *Piemoncie*. (Był on posłem w *Turynie*). Okoliczność ta może teraz stać się ważną.

(*z Korr. Hamb.*) Na Haity, w *Port-au-Prince*, dawnieyszy Xiążę *Marmelade*, jenerał *Richard* i inni hersztowie uknowanego planu kontrrewolucyi, zostali osądzeni i rozstrzelani.

Donoszą z *Bruxelli* pod d. 20 kwietnia, że znajoma prorokini, Panna *le Normand* została tam uwięzioną.

Turecką siłę zbroyną podają teraz pisma publiczne na 181,000 jazdy i 224,400 piechoty.

Kanclerz stanu Xiążę *Hardemberg* przybył do *Berlina* d. 26 kwiet. (*gaz. Berl.*)

Kurs wileński na assygnaty od dnia 26, kwietnia: rubel srebrny, 3 ruble kopiejek 95¼, czerwony złoty nowy rubli 12 kopiejek 25, stary rubli 12 kopiejek 5, imperyał rubli 38 kopiejek. 42½.

*Wolno Drukować Ignacy Reszka Radzca Koleg. Kom. Cens. Czł. — w Wilnie w Drukarni Redakcyi.*

| *Obserwacye meteorologiczne.* | Czas obserwacyi | Wysokość Barom. | wys. Ther. Reau. | Wiatry. | Odmia. w powie |
| --- | --- | --- | --- | --- | --- |
| | dn. 27 średnia. | 27 cal. 11,27 lin. | + 14,67 stopn | Zachodni | Pogoda |
| | dn. 28 średnia. | 27 — 9,6 — | + 13,67 — | Zachodni | Pochmurno |
| | dn. 29 godz. 5 | 27 — 9,2 — | + 8, | Zachodni | Pochmurno |

*Doniesienie Teatralne. (z poprawą).*

W następujący Piątek to jest dnia 6 maja 1821 na Benefis niżey podpisanego, dana będzie Opera z muzyką P. H. Berton pod tytułem: *Mężowie Kawalerowie czyli Maskarada w Oberży.* — Poprzedzi wcale nowa Komedyo Opera w 1 akcie ułożona przez L. A. Dmuszewskiego pod tytułem: *Ułan.* Łaskawi amatorowie sceny Polskiey, ninieyszy spektakl liczną swoją bytnością udarować raczą. L. Zaleski.

1 Zachęceni żądaniem łaskawych przyiacioł sztuki dramatyczney, mamy sobie od Dyrektora Teatru Pana Heckkerta, przed mającym wkrótce nastąpić wyiazdem z Wilna, dozwoloną reprezentacyą na nasz ogólny dochod, która to reprezentacya nastąpi w przyszły *Poniedziałek dnia 2 maja* 1821. Obraliśmy sobie wystawić w tym dniu ulubioną powszechnie Operę Heroiczną sławnego kompozytora *Mozarda* pod tytułem *Łaskawość Tytusa*, szczegóły tey reprezentacyi obeymie afisz, ośmielamy się upraszać naypokorniey łaskawey publiczności, aby reprezentacyą tę, mającą wesprzeć dolę naszą liczną zaszczycić raczyli obecnością, upewniając że pamięć dobrotliwego przyjęcia w tey stolicy nigdy w nas nie zaginie. Wilno 27 marca 1821. Członkowie kompanii artystow dramatycznych niemieckich.

*Wezwanie sukcessorow kredytorow i pretensorów.*

*1 Sąd Magistratu miasta Wilna w sprawie JP. Józefa Wandera z JP. Maciejem Maxem Radnym przez dekret r. 1821 marca 17 dnia kopią spraw uznawający, do następney oczewistey w swym Sądzie złożyć się mającey rozprawy zwołać sukcessorow zmarłego w Wilnie maystra professyi stelmaskiey Jana Heberleyna, jakiego bądź stopnia sub ammissione rei kosztem pozostałey po nim massy, postanowił: w skutek czego ninieysza trzykrotna zamieszcza się w Kuryerze Lit. awizacya. aby rzeczonego Heberleyna jakiego bądź stopnia sukcessorowie z dowodami w celu odebrania po nim pozostałości co nayrychley przez się lub umocowanych prawnym porządkiem jawili się; gdyż w przeciwnem zdarzeniu w oczewistey pomiędzy JP. Wanderem a JP. Maxem rozprawie wieczna amissya zapisaną zostanie ostrzega. 1821 apr. 26 dnia. Józef Krzyżanowski P. B.*

*1. Od Mińskiego gubernialnego Rządu ogłasza się: iżby krewni lub sukcessorowie oraz kredytorowie i pretensorowie zmarłego w mieście Mińsku w 1819 roku, odstawnego Rotmistrza Eugeniusza Żdanowicza, przybyli na termin prawny do Sądu Ziem. ptu mińskiego, dla odebrania pozostałego po śmierci jego majątku. Dnia 20 aprylа 1821 r. Sekretarz F. Arcimowicz.*

*2. Magistrat Miński skutkiem swojey rezolucyi w dniu 28 febr. teraźnieyszego roku zapadłey, wzywa wszystkich kredytorów Jankiela Morduchowicza do zniesienia jego karczmy i dalszey budowy, na placu wprzód jenerała Bykowskiego, a dopiero assesora Tołkacza exystującey, na satysfakcyą tychże kredytorów przeznaczoney, do dnia pierwszego julii teraźnieyszego roku, z ostrzeżeniem: że po upłynieniu takowego terminu, budowa pomieniona, za własność kredytorów, uważać się nie będzie, i oni będą musieli zaprzestać na summie rub. assygn. 155 za wartość pomienioney budowy, urzędowym szacunkiem naznaczoney przez sukcessora Szmoły Jankielowicza, lub przez dziedzica placu W. Tołkacza, na satysfakcyą kredytorów, za aktorstwo wypłacić się mającey.*

*Józef Bohuszewicz P. B. Burmistrz.*

2 Kommissya Sądowa Edukacyyna na gubernie Litewskie, Białoruskie, Mińską i Obwod Białostocki ustanowiona, wszystkim, kogo to interessować może, do wiadomości podaje: iż w celu wypełnienia Naywyższey woli, wyrażoney w Ukazie Jego Cesarskiey Mości danym Rządzącemu Senatowi pod dniem 10 7bra przeszłego 1820 roku, przez który dla przyspieszenia czynności tey kommissyi, pomnożona została liczba członków z głosem decydującym; ażeby bieg tychże poruczonych sobie czynności przyśpieszyć, i przez to dla mających interessa w tey juryzdykcyi z powództwa plenipotenta Funduszu Edukacyynego, w rzeczy tegoż funduszu z różnemi osobami zaczęte, jako i nawzajem od różnych osob do tegoż Funduszu Edukacyynego stosowane, rozpatrzenie i ostateczne zadecydowanie przybliżyć, postanowiła: 1) Kadencyi Sądowey, podług 23 punktu ordynacyi, w dniu 31 apryla idącego nie zamykać, lecz też kadencyą za nieustającą ogłosić, i ciągle bez przerwy, nawet w miesiącach wakacyynych, rozsądzaniem spraw zaymować się. 2) Dla przybliżenia i zamknięcia ustronnych pretensyy do funduszu rościć sięi mogących, a przez to zabezpieczenia na przyszłość funduszu edukacyynego od wszelkich tychże ustronnych pretensyy, naznaczyć za termin prekluzyyny dzień 31 maja roku następnego 1822 z tém zastrzeżeniem; iż ktokolwiek z jakiego bądź względu mający pretensyą do Funduszu Edukacyynego, takowey swojey pretensyi do wyrażonego teraz naznaczającego się terminu, porządkiem przepisanym w tey Kommissyi nie objawi, i dochodzić jey zaniedba, ten później tychże swoich pretensyy wznawiać, i do żadney juryzdykcyi podawać nie będzie miał mocy; lecz jako w rzeczy przez siebie opuszczoney, wiecznie milczeć ma. Żeby zaś to postanowienie wszystkich wiadomości doszło, podać do Gazety Kuryera Litewskiego, dla trzykrotnego ogłoszenia; a osobne tegoż ogłoszenia exemplarze drukowane, przy kommunikacyach posłać Rządom Gubernskim, dla opublikowania przez ziemskie i mieyskie policye; i naostatek o tém wszystkiem przedstawić (1 przedstawiono) raportem do Ministerstwa Oświecenia. Dnia 25 kwietnia 1821 roku.

Prezes aktualny Radca stanu i kawaler Michał Römer. Michał Dmochowski pisarz.

*Uwiadomienie.*

*1 Pewny młodzieniec umiejący kilka językow, mający za sobą dobrą rekomendacyą, życzy sobie wynaleść służbę u jakiego Pana udającego się na wojaż, ktoby go chciał przyjąć do usług powezmie informacyą w domie Radziszewskich na Łtoczku.*

*Publiczna przedaż dworku.*

*5. Na skutek rezolucyi Mag. Wil. d. wczorayszego zakroczoney, zawiadamiając powszechność: iż dworek Oby. Gaydamowicza w tym mieście pod N. 593 i 594 na Zarzeczu leżący, w dniach 29 t. m. aprylа oraz 4 i 6 nadchodzącego mca maja 1821 r. z publiczney licytacyi na wieczność zostanie wyprzedany; na teraz pomienione termina dla jawienia się życzących ony nabydź zapraszam. Dat 1821 apryla 19 dnia. Józef Krzyżanowski P. B. M. W.*

3. Od Litewsko-Grodzieńskiego gubernialnego Rządu ogłasza się: iż znaydujący się w mieście Grodnie dom, oddany do skarbu z massy Hrabi Ogińskiego, naznaczony z publicznego targu na przedaż; dla nabycia którego wzywają się życzący, którzy zechcą przybydź dla targow do izby Skarbowey grodzieńskiey, na terminy: pierwszy dnia 30 kwietnia, drugi dnia 1, a trzeci 13 następującego miesiąca maja. Dnia 19 aprylа 1821 r. Expedytor Krupowicz.

*Arendowna dzierżawa.*

*3. Dworzańska opieka powiatu Brasławskiego po rezolucyi w dniu 1 praesentium zaszłey z mocy przedłożenia JW. pełniącego obowiązki Cywilnego Gubernatora Wileń. Vice Gubernatora Grafa Zyberga pod dniem 13tym junii 1819 za Nrem 5733 maiątki po niżey wyrażone jako*

*nieodpowiednie do całego uiszczenia się remanentów skarbowych postanowiła z publiczney licytacyi wypuścić w arendę więcey dającemu, i ninieyszą przez awizacyą zaprasza kontrahentów do wzięcia w arendę tychże mejątków pod warunkami następnemi 1mo: każdy żądający wziąć w arendę, powinien mieć dostateczną kaucyą i złożyć oną w dworzańskiey opiece ptu Brasławskego: 2do, opłacić z góry wykalkulowaney arendy tyle gotowego grosza, ile do dnia 23 teraź. mca apryla zaymować może remanent, termin na wydawanie praw arendownych przeznacza dni 23, 26 i 29, praesentis, wszakże jeśliby który z kontrahentów w zamiarze wzięcia którego majątku przed powyżey wyrażonym terminem lub po tych terminach miał determinacyą, może każdego czasu dla wzięcia arendownego prawa jawić się do dworzań. Brasław. opieki. Majątki przeznaczające się w arendę są następujące, 1mo: Zawierz JW. Mirskiey 2do: Hołowacze Szypełły, 3tio: Smolwy Tura; 4to: Kozaczyzna JW. Bielikowicza, 5to: Dukszty same fundum i schedy przez exdywizyą na kredytorow rozdzielone, 6to: schedy po exdywizyi Autoniskiey, 7mo. Leompol JW. Wawrzeckiego, 8vo: Karolin W. Masłowskiego, 9no: scheda po exdywizyi Lenciskiey, Hommy, 10mo: schedy po exdywizyi herbowskiey Mazurkami zwane, 11mo: Jampol Kiełpsza, 12: schedy kredytorom wydzielone z majątku Kazimierzowa, 13tio: Michalin Bienieckiego przez exdywizyą rozdzielone. Prezez dworzańskiey opieki i Marszałek ptu Brasław. Michał Wawrzecki.*

### *Sądy Exdywizorskie.*

1. Za rozkazem Jego Imperatorskiey Mości. Wypis z protokułu potocznego Dekretu Sądu rozbiorowego fortuny JW. Alexandra Hrabiego Chodkiewicza J. W. P.

Roku 1821 miesiąca marca 18 dnia Sąd rozbiorowy fortuny JW. Alexandra Hrabiego Chodkiewicza w kursie swojego dzieła dopełniwszy likwidacyą długów massę majątku JW. debitora jenerała Hrabiego Chodkiewicza w guberniach wołyńskiey, kijowskiey i mińskiey będącego ciążących, ustanowiwszy massę czynną z tychże dóbr składającą się, oraz załatwiwszy wszelkie zawody tego dzieła kallokacyą uprzedzające, kiedy już w czynnościach swoich nic więcey nie upatruje, jak tylko przystąpienie do kollokacyi. Spozierając zaś na dekret Sądu Gł. kijowskiego w wykonaniu teraz będący, przez który nielikwidującym się wierzycielom w końcu dzieła tego zadeklarowanie upadku polecone temu sądowi zostało, ze sprawki zaś w swém dziele uczynionego, gdy się wykryło, iż nayprzód w miesiącu lipcu 1819 roku przez rezolucyą swoją pod N. 40 w protokule potocznym wypadłą, na mieysce jurysdykcyi w miasteczku Czarnobylu odbywającey się, wierzycieli JW. Hrabi Chodkiewicza wzywał do likwidacyi, którą to rezolucyą dla wiadomości onych w aktach Sądu Gł. kijowskiego na dniu 7 ziemskich radomysł. na dniu 18 skwyrskich na dniu 20 machnowiec. na dniu 22 i 25 miesiąca augusta oblatowaną została, osobno zaś przez gazetę Kuryera Litewskiego pod N. 188 i 191, takowe postanowienie swoje obwieścił, potym w roku tymże 1819 dnia 18 8bra przenosząc sądownictwo swoje z miasteczka Czarnobyla do miasteczka Młynowa Podolenicz przez rezolucyą swoją pod N. 50 zapadłą dnia 21 8bra w aktach Sądu Gł. wołyńskiego, dnia 27 tegoż miesiąca w aktach Sądu Gł. kijowskiego, dnia 1 nowembra w aktach ptu rosieńskiego, a dnia 8 tegoż, miesiąca w aktach dubieńskich oblatowaną, i przez gazetę Kuryera Litewskiego w N. 256 i 259 ogłoszoną do stawienia się na mieysce juzysdykcyi w miasteczku Młynowie tychże wierzycieli wzywał, *potrzecie* roku tegoż 1819 dnia 24 xbra przenosząc sądownictwo z miasteczka Młynowa do miasteczka Czarnobyla, podobnież przez rezolucyą w protokule potocznym pod N. 71 roku tegoż dnia 29 xbra w aktach ziemskich dubieńskich, roku 1820 dnia 5 stycznia w aktach ziemskich radomysł. ablatowaną; *poczwarte* podobnież przez rezolucyą w roku 1820 dnia 24 marca pod N. 88 zapadłą i w gazecie Kuryera Litewskiego pod N.42, 45 i 46 domieszczoną do stawienia się w dniu 10 maja na termin ostatecznie przez plenipotenta massy wyznaczony tychże wierzycieli wzywał; *popiąte* kiedy Sąd Gł. kijowski inwentacyą w dobrach petrykowskich i czarnobylskich zalecił, to i w ówczas Sąd ninieyszy przenosząc sądownictwo z miasteczka Młynowa do miasteczka Czarnobyla przez rezolucyą swoją w roku 1820 dnia 29 lipca wypadłą, dnia 18 augusta w aktach skwyrskich, dnia 20 w aktach machnowieckich, dnia 23 w aktach Sądu Głównego kijowskiego, dnia 14 w aktach radomyślskich i Sądu Głównego wołyńskiego, dnia 17 w aktach rowieńskich i dnia 18 w aktach dubieńskich jednego 1820 roku zajawioną i w gazecie Kuryera Litewskiego pod N. 103, 104 i 105 domieszczoną wzywać tychże wierzycieli jescze nielikwidujących się na grunt miasteczka Czarnobyla nie przepomniał. Nakoniec roku 1820 dnia 9 9bra kiedy już wszelkie materyały do konstytucyi massy zagotowane zostały po przeniesieniu sądownictwa z miasteczka Czarnobyla do dóbr wołyńskich i założenia jurysdykcyi w miasteczku Młynowie, przed konstytucyą massy jescze poraz siódmy wzywał nielikwidujących się wierzycieli do stawienia się w tym sądzie i okazania pretensorstw, jakie do massy ninieyszey mieć mogą a po takowych obwieszczeniach lubo się ciż wierzyciele w sądzie ninieyszym stawili, i likwidacyą swych długow pozyskiwali, wszelako kiedy komportacya massalna nie naucza, aby prócz zalikwidowanych już długow mogły jescze pozostać jakie, którebym massę majątku JW. debitora w guberniach kijowskiey, wołyńskiey i mińskiey położonego dotykały, owszem z powyższych i wielolicznych zawiadomień spodziewać się należy, iż żaden już z wierzycieli pretensye swoje do dóbr rzeczonych mający, w okazywaniu praw swoich i zaliczeniu się na massie kredalney niepozostał, nadchodząca zaś kollokacya przyśpieszenie w wierzycielskiey satysfakcyi i nakoniec reguła dekretu Sądu głównego kijowskiego w wykonaniu teraz będąca, stają w tey konieczności, iżby nielikwidującym się dotąd wierzycielom pretensyą swoją do massy kredalney w gubernii kijowskiey, wołyńskiey i mińskiey będącey mieć mogącym, upadek zadeklarować, przeto Sąd temi przyczynami powodowany *zdecydował.* Ponieważ żaden już z wierzycieli guberniów kijowskiey, mińskiey i wołyńskiey pretensyą swoją do teyże massy mających, nie przychodzi i zgłoszenia się nawet żadnego nie czyni i aby jacy już kolwiek bez likwidacyi pozostać mogli, komportacya massalna nie poucza, przyspieszenie zaś oczekiwaney przez wierzycieli satysfakcyi, i zalecenie nayrychleysze, zakończenia tego dzieła, stawią sąd w tey konieczności aby już nie oczekując na niepewne przybycie (jeśli są jacy jescze) wierzycieli, przystąpił do kollokacyi, dla tego stosownie do reguły sądu głównego kijowskiego w wykonaniu teraz będącey, wierzycielom którzyby pretensyi swojey do massy kredalney w guberniach kijowskiey, wołyńskiey i mińskiey położoney, w tym sądzie nie zajawili, upadek wieczny, oprócz pretensyi W. Wolańskiego, któremu dyllacya do dnia 24 teraźnieyszych miesiąca i roku dozwoloną została, zadeklarować i że sąd ninieyszy w dniu 22 teraźnieyszych miesiąca i roku przystąpi do kollokacyi nayprzód na dobrach wołyńskich, wierzycieli tey massy zawiadomić i dla ich wiadomości ninieyszą rezolucyą do akt powiatu dubieńskiego podać zalecić. Czytano roku 1821 dnia 18 marca.

Takowy wypis z protokulu sądowego roku idącego 1821 dnia 18 marca w aktach powiatowych dubieńskich oblatowany wydając o zgodności poświadczam massy rozbiorowey JW. Alexandra Hrabiego Chodkiewicza G. woysk. polskich

Sędzia Jan Zaleski, byw. Dubień. Ptu podsędek z strony opieki JW. Józefa Hrabi Chodkiewicza Jan Józef z Dobry Dobrzański.

*Sądy Exdywizorskie.*

1 *Na skutek dekretu remmissyynego Sądu Ziem. Ptu Brzeskiego w dniu 30 marca ter. 1821 roku w sprawie między WJP. Tomaszem Krasowskim b. Sędzią Gran. Brzeskim i jego kredytorami zapadłego, taxę i exdywizyą dziedzicznego jego majątku Klenik w pcie Brzes. leżącego pomiędzy tychże kredytorow uznawającego. Sąd Taxatorsko-Exdywizorski z osob niżey wyrażonych złożony, na dzień 20 teražn. mca apryla ad fundum rzeczonego majątku przybywszy, juryzdykcyą swoją rospoczął; a koleją w dniu dzisieyszym wszelki majątek W. Krasowskiego z pod władania jego i tradycyow wyiąwszy, w swoje zawiadywanie zajął, i od siebie administratora ustanowił, wymiar geometryczny majątku Klenik nakazał, z inwentowanie tego majątku jednemu członkowi z koła swego poruczył, komportacyą ruchomego majątku na regestrze a wszelkich dokumentow in natura samemu W. Krassowskiemu dla wyswiecenia wszelkich jego funduszow, tudzież komportacyą wszelkich dokumentow jego kredytorom dla zmassowania długow na dzień 16 marca v. s. teraźnieyszego roku przed aktami Ziem. Brzes. naznaczył, i wolną oney persystencyą dwutygodniową zastrzegł, w końcu juryzdykcyą swoją do dnia 16 junii v. s. teražn. roku odroczył. W ktorym terminie Sąd Exdywizorski śpiesznie rozdziałem majątku Klenik pomiędzy W. Krassowskiego wierzycieli zaymie się, oczem jak równie o zapowiedzianey dla wszystkich nieprzychodzących kredytorow i pretensorow ammissyi Sąd Exdywizorski zawiadamiając, wzywa wszystkich kredytorow i pretensorow massy W. Tomasza Krassowskiego, aby z swojemi pretensyami w Sądzie niniejszym na dzień w górze rzeczony jawili się. Dat 1821 roku dnia 21 aprila v s.*

*Józef Wygonowski P. Z. Brzeski Exdywizor. Tomasz Podgórski Pisarz Ziem. Brzez. i Exd. Ignacy Błażewicz b. Prezyd. Grodz. Brasł. Exd. Karol Karczewski adwokat sub. Brzes. Reg. Exd.*

---

2. *Roku 1821 mca marca 30 dnia w skutek dekretu remissyynego Ziemstwa Ptu Połoc. w roku 1820 mca junii 24 dnia ogłoszonego, z mocy ukazow 2go Departamentu gubernii witebskiey na rozdział dóbr Wielatowki w połockim leżącey, dziedzictwa WW. Wincentego i Teodory Dmuchowskich b. Pisarzów Ziem. Ptu. Horodeckiego będąc przeznaczonemi. Gdy w terminie ostatecznym ukazem 2go witebskiego Departamentu w roku niniejszym 1821 marca 6 dnia nastałym wykazanym, my urzędnicy do majętności Wielatowki w komplecie zjechawszy i czynność pierwszo zjazdową ułatwiwszy dla wymiaru komornikom dając czasu, sądy nasze exdywizorskie do dnia 20 julii teraźnieyszego 1821 roku odwołujemy, w jakowym terminie, że kompletnie zjedziemy i ostatecznie rozsądzić przyrzekając iżby wszystkie strony tak z dopominkami, jak równie pretensye do tey majętności ścielącemi, w oznaczonym terminie jawili się pod upadkiem w rzeczy zapowiadając dla trzykrotnego zaawizowania przez Kur. Lit. do redakcyi wileńskiey przysłać postanowiamy.*

*Józef Korsak Pisarz Ziem Ptu Lepelskiego prezydujący exdyw. Onufry Lisowski podsędek Ziem. ptu lepel. Józef Niemira pisarz Ziem. exdywizor. ptu dryzieńskiego exdywizor.*

---

*Oświadczenie.*

2. *Wypis z xiąg ziemskich powiatu rosieńskiego.*

*Roku 1821 mca kwietnia 6 dnia przed aktami Ziem. Ptu Rosień znajdując się obecnie W. Wawrzeniec Kwaszewicz adwokat subsel. rosieńskich oświadczenie poniżey wyrażające się do akt podał w słowach „roku 1821 mca apryla 5 dnia oświadczenie imieniem JW. Eufrozyny Tyszkiewiczowey jenerałowey b. woysk polskich czyni się w rzeczy następney, gdy w roku 1818 mca julii 19 dnia po promulgacie dekretu sądu taxatorsko exdywizorskiego w dobrach Strzedniku w powiecie rosieńskim leżących ogłoszonego, tak przez dziedzica samego Stanisława Tyszkiewicza JWW. kredytorow jako też i przez oświadczającey się do Sądu Gł. departamentu drugiego zaszły appellacye, a za niemi powydawane do tegoż Sądu poźniey, w terminie wyniesione aktoraty zostały, gdy w przeciągu tego czasu JWW. kredytorowie mający sobie wydzielone schedy tak w innych powiatach, jako i w dobrach Strzedniku wiele odmian poczynili, to puszczając towarne drzewo na spław, to wycinając do szczętu lasy, zakładali handle, to założenie folwarkow nowych, drudzy to sprzedając dla swoich interesow częściami i w całości schedy swoje po cenie jak im się zdawało, inni na exdywizye oświadczyli swe schedy w ich przemian i szkod się poczyniło, przeto lubo dużo oświadczająca się przez Sąd taxatorsko exdywizorski skrzywdzona, przez różne punkta, niedobor intraty w lokacyi samey nie według przepisu remissyynego Sądu Gł. daney i innych narzuconych uciążliwych opłat bez powrotu znosić zmuszona zostaje jednak zostawując to do woli dziedzica Stanisława Tyszkiewicza syna żałującey popierać sprawy appellacyyney lub też nie, sama nietrzymająca już żadney possesyi dożywotniey popierać sprawy appelacyyney dla spokojności niechce, aż chyba jeśliby przez kredytorow pociągniętą została, natenczas zmuszona zostanę idąc w obronie kategoryami dowodzić przeciw różnym kredytorom, co zdawać mi się będzie, oraz szukać wszystko co na krzywdę moją nie według remissy się poczyniło. Takowe oświadczenie jako plenipotent podpisał u tego oświadczenia podpis taki. Wawrzeniec Kwaszewicz, które oświadczenie jest do xiąg ziemskich Ptu Rosień. zapisane, z których i ten wypis pod tegoż urzędu pieczęcią stronie jest wydan.*

*Zgodziłem z xięgami świadczę Teodor Juszkiewicz Regent Ziem. Ptu Rosień.*

*Wolno drukować w Kuryerze Lit. Jan Bohdanowicz Sędzia Ziem. Rosień.*

---

*Wyjeżdżają za granicę.*

1 *Do Austryi, do wód cieplych w Karlsbadzie Obywatele Ptu Wiłkomirskiego, Józef b. Marszałek Ptu Wiłkom. z synem Michałem kapitanem woyska Królestwa Polskiego Łapowie, z nimi służący Michał Zyliński, Adam Justynowicz i Stefan Kurczewski na miesięcy 7.*

---

1. *Do królestwa pruskiego do miasta Królewca wileńskiey gubernii Obywatelka Ludwika Przemieniecka ze szlachcianką Dorotą Maciańską; służącymi, Teressą Szymańską i Walentym Dasiakiem na miesięcy 6*

---

3 *Do królestwa Pruskiego do miasta Królewca obywatel powiatu Wileńskiego szlachcic Onufry Grothuz z dwoma służącymi Andrzejem Pinczą i Grzegorzem Malinowskim, oraz żydem faktorem Abramem Aizykiem Eysztynem na miesięcy sześć.*